

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ : รูปแบบการสื่อสารในการเผยแพร่พุทธธรรมของพระธรรมจาริก
ตำบลบ้านจันทร์ จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย : พระพัสดุคำ พิทา

สาขาวิชา : สื่อและการสื่อสารเชิงกลยุทธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องรูปแบบการสื่อสารในการเผยแพร่พุทธธรรมของพระธรรมจาริกตำบลบ้านจันทร์ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีชีวิตของประชาชนตำบลบ้านจันทร์ 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการนำหลักพุทธธรรมไปปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนตำบลบ้านจันทร์ 3) เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารในการเผยแพร่พุทธธรรมของพระธรรมจาริกตำบลบ้านจันทร์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ พระธรรมจาริกที่ปฏิบัติงานที่ตำบลบ้านจันทร์ จำนวน 7 อาศรม ประกอบด้วย อาศรมบ้านวัดจันทร์ อาศรมบ้านเด่น อาศรมบ้านห้วยบง อาศรมบ้านหนองแಡง อาศรมบ้านโป่งขาว อาศรมบ้านห้วยย่อง อาศรมบ้านแม่แคนดอน ผลการวิจัยพบว่า

1. บริบทและวิธีชีวิตของประชาชนตำบลบ้านจันทร์ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่สูง ประชาชน เป็นชนเผ่ากะเหรี่ยง ประกอบอาชีพหลักคือเกษตรกรรม บีบมันในวัฒนธรรมและประเพณี นับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ การคุณนาคมล้ำกากในช่วงฤดูฝน

2. สภาพปัญหาในชุมชนพบว่ามีปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ปัญหายาเสพติด ปัญหาการพนัน ปัญหา การขาดสุขอนามัยที่ดี ปัญหาการดื่มสุราในชุมชน และ ปัญหาความยากจน หลักพุทธธรรมที่เหมาะสมในการนำไปปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชน ได้แก่หลักศีล ๕ ธรรมวัสดุรัตน อิทธิบาท ๔ พรหมวิหารธรรม ๔ อบายมุข ๖ ทิฏฐิธรรมมิกตดประโภชน์

3. รูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมในการเผยแพร่พุทธธรรมมี ๓ รูปแบบ ดังนี้ การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารกลุ่มใหญ่ การสื่อสารมวลชน ผ่านการสนทนากับการบรรยาย ปัญหาในการสื่อสาร คือ ไฟฟ้าดับบ่อย การคุณนาคมมีความยากลำบาก ผู้สูงอายุพูดภาษาไทยไม่

เข้าใจ เยาวชนขาดความสนใจ พระธรรมจาริกขาดทักษะในการแปลภาษาธรรมเป็นภาษาท้องถิ่น
(กะเหรี่ยง)

คำสำคัญ : รูปแบบการสื่อสารในการเผยแพร่พุทธธรรม, พระธรรมจาริก

The Title : A Model of Communication in Buddhadhamma Fropagative of Dhammadarika of Ban Chan, Chiang mai

The Author : Phra Phadkham Thita

Program : Media and Strategic Communication

Thesis Advisors : Assistant Professor Dr. Kamolnunt Pholwan Chairman

ABSTRACT

The objectives of this research are to 1) study the context and lifestyle of the people in Ban Chan, 2) study problems and needs of using Buddhism morality to solve people's problems in Ban Chan, 3) study a model of communication in order to publicize the Buddhism morality of itinerant preaching at Ban Chan. This research was quality research using an interview in order to collect data from itinerant preaching that work at Ban Chan, total 7 hermitages consist of Ban Wat Chan hermitage, Ban Den hermitage, Ban Huay Bong hermitage, Ban nong dong hermitage, Ban Pong Khaw hermitage, Ban Huay Hom hermitage and Ban Mae Dad Noy hermitage.

The research showed that

1. Context and lifestyle of people in Ban Chan located in highlands, known as Karens. Agriculture is their main job. They hold firmly in culture and traditions. Most of them are Buddhism, others are Christian. And transportation is difficult in rainy season.

2. There are a lot of problems in this community like drugs, gambling, lack of sanitation, alcoholic and poverty. The appropriate Buddhism morality that can

solve these problems are 5 precepts Gharavasa-dhamma Iddhipada Phrommawihan Abaiyamuk 6 and Thittathammigattha.

3. There are three appropriate communication forms for spread the Buddhism morality interpersonal communication, large group communication and Mass communication through the conversation and explanation. The communication problems are lack of knowledge in Thai language in elder, juvenile not interesting in the Buddhism morality and Itinerant preaching don't know how to translate dhamma language into karen language.

Keywords : A Model of communication in Buddhadhamma Fropagative, Dhammacarika of Ban Chan, Chiang mai

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จดุลลั่งลงได้ด้วยความกรุณาและการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากบุคคลหลายหน่วยงานหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลณัฐ พลวัน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลักษณ์ จิตตคุตตานนท์ ประธานกรรมการสอนรองศาสตราจารย์สมพงษ์ บุญเลิศ ที่ได้กรุณามอบเวลาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบแก้ไข และให้ความรู้แก่ผู้ศึกษาจนงานนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ทั้งสามท่าน ไว้เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

กราบขอบคุณพระครูอุปถัมภ์ศาสน เจ้าอาวาสวัดป่าแพ่ ที่สนับสนุน ทั้งแรงกายและแรงใจให้ที่พักอาศัย

กราบขอบคุณพระธรรมจาริกทุกทูปที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูล และขอบคุณประชาชนดำเนินขั้นทรัพย์ให้ข้อมูลทุกท่าน

ขอขอบคุณพระสงฆ์สามเณร วัดป่าแพ่ คุณประภัสสร อินตา คุณรัตนาวดี กล่อมเกลี้ยง และคุณวิไลลักษณ์ ฐูปเทียน และเพื่อนทุกคนที่เคยให้คำแนะนำในการทำวิจัยครั้งนี้ หวังว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่สนใจ

ผู้ดำเนินการ
พัฒนา ทิศา